MAKTABGACHA TA'LIM MENEJMENTIDA DIGITAL GOVERNANCE TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI

Bo'riyev Jobir G'ofurovich
Qashqadaryo viloyati maktabgacha va
maktab ta'limi boshqarmasi sho'ba boshlig'i
https://doi.org/10.5281/zenodo.21722304

Annotatsiya. Ushbu maqolada Digital Governance texnologiyalaridan maktabgacha ta'lim menejmentining asosiy funksiyalari: rejalashtirish, tashkil etish, kadrlar bilan ishlash va nazorat qilish jarayonlarida foydalanish imkoniyatlari xorijiy nazariy manbalar hamda O'zbekiston Respublikasining me'yoriy-huquqiy hujjatlari asosida tahlil qilingan. Digital Governance vositalarini joriy etishning amaliy imkoniyatlari va mavjud cheklovlari aniqlanib, ularni bartaraf etish yo'nalishlari bo'yicha takliflar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: Digital Governance, maktabgacha ta'lim menejmenti, boshqaruv funksiyalari, elektron hujjat aylanishi, raqamli transformatsiya, davlat xizmatlari.

Аннотация. В данной статье на основе зарубежных теоретических источников и нормативно-правовых документов Республики Узбекистан проанализированы возможности использования технологий Digital Governance в основных функциях менеджмента дошкольного образования: планировании, организации, работе с кадрами и контроле. Определены практические возможности и существующие ограничения внедрения инструментов Digital Governance, разработаны предложения по направлениям их устранения.

Ключевые слова: Digital Governance, менеджмент дошкольного образования, функции управления, электронный документооборот, цифровая трансформация, государственные услуги.

Abstract. Based on foreign theoretical sources and the regulatory and legal documents of the Republic of Uzbekistan, this article analyzes the opportunities for using Digital Governance technologies in the core management functions of preschool education: planning, organizing, staffing, and controlling. The practical opportunities and existing constraints for implementing Digital Governance tools are identified, and proposals for addressing them are developed.

Keywords: Digital Governance, preschool education management, management functions, electronic document flow, digital transformation, public services.

KIRISH

Digital Governance tushunchasi davlat va ta'lim tashkilotlari boshqaruvida elektron hujjat aylanishi, axborot tizimlari va onlayn xizmatlarni joriy etish orqali boshqaruv jarayonlarining shaffofligi, hisobdorligi va samaradorligini ta'minlashga qaratilgan keng ma'noli tushuncha sifatida qaraladi [1]. J.Fauntin tomonidan ishlab chiqilgan "virtual davlat" nazariyasida ta'kidlanishicha, raqamli texnologiyalar davlat tashkilotlarining ichki tuzilishini ham, ular tashqi muhit — fuqarolar va boshqa tashkilotlar — bilan o'zaro aloqa qilish usulini ham tubdan o'zgartiradi [2]. Iqtisodiy hamkorlik va taraqqiyot tashkiloti (OECD) hisobotlarida Digital Governance davlat xizmatlarini raqamlashtirishning uchta bosqichi — axborotni raqamlashtirish, jarayonlarni raqamlashtirish va xizmatlarni to'liq raqamli formatga o'tkazish orqali tavsiflanadi [3].

METODOLOGIYA VA ADABIYOTLAR TAHLILI

Tadqiqot uchun Digital Governance nazariyasiga oid xorijiy manbalar va O'zbekiston Respublikasining maktabgacha ta'lim tizimini raqamlashtirishga oid me'yoriy-huquqiy hujjatlari tahlil qilindi. T.Yanovskiy modelida raqamli boshqaruvning rivojlanish bosqichlari ko'rsatilgan bo'lib, unga

ko‘ra tashkilotlar dastlab mavjud jarayonlarni oddiygina raqamli shaklga o‘tkazadi, so‘ngra jarayonlarni qayta loyihalashtiradi va nihoyat, kontekstga moslashtirilgan, integratsiyalashgan boshqaruv modeliga o‘tadi [4]. Birlashgan Millatlar Tashkilotining E-Government Survey hisobotida davlat xizmatlarini raqamlashtirish darajasi mamlakatlar kesimida taqqoslanib, ta’lim sohasidagi raqamli xizmatlarning fuqarolar ishonchini oshirishdagi o‘rni alohida ta’kidlangan [5].

O‘zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari tahlili shuni ko‘rsatadiki, 2019-yilda qabul qilingan "Maktabgacha ta’lim va tarbiya to‘g’risida"gi Qonunda boshqaruv organlarining vakolatlari belgilangan [6], shu yili tasdiqlangan tarmoqni 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasida esa infratuzilmani zamonaviylashtirish vazifalari qo‘yilgan [7]. 2020-yilda qabul qilingan "Raqamli O‘zbekiston – 2030" strategiyasida maktabgacha ta’lim tashkilotlarini raqamli transformatsiya qilish, jumladan namunaviy tumanlarda IT-infratuzilmani yaratish va axborot tizimlarini joriy etish nazarda tutilgan [8].

NATIJALAR VA MUHOKAMA

Tahlil natijasida Digital Governance texnologiyalaridan maktabgacha ta’lim menejmentining asosiy funksiyalari doirasida foydalanish imkoniyatlari tizimlashtirildi. Natijalar 1-jadvalda keltirilgan.

1-jadval. Maktabgacha ta’lim menejmenti funksiyalarida Digital Governance texnologiyalaridan foydalanish imkoniyatlari

Menejment funksiyasi	Digital Governance vositasi	Foydalanish imkoniyati
Rejalashtirish	Statistik tahlil dasturlari, bashoratlash tizimlari	Bolalar qamrovi va byudjetni ilmiy asoslangan holda rejalashtirish
Tashkil etish	Elektron hujjat aylanishi tizimlari	Ma’muriy jarayonlarni tezlashtirish, qog’oz aylanishini kamaytirish
Kadrlar bilan ishlash	Onlayn malaka oshirish va attestatsiya platformalari	Pedagoglar malakasini masofadan baholash va rivojlantirish
Rahbarlik va aloqa	Mobil ilovalar, xabarnoma tizimlari	Ota-onalar va jamoat bilan uzluksiz muloqot
Nazorat qilish	Real vaqt rejimidagi hisobot va monitoring tizimlari	Sifat ko‘rsatkichlarini operativ kuzatish va tuzatish

Jadvaldan ko‘rinib turibdiki, Digital Governance texnologiyalari menejmentning barcha asosiy funksiyalarini qamrab olish salohiyatiga ega, biroq ularning har biri turlicha texnik va tashkiliy tayyorgarlikni talab qiladi. Xususan, elektron hujjat aylanishi va xabarnoma tizimlari nisbatan tez joriy etilishi mumkin bo‘lsa, bashoratlashga asoslangan rejalashtirish va sifatni real vaqt rejimida nazorat qilish tizimlari chuqurroq texnik infratuzilma va malakali kadrlarni talab qiladi [3, 4].

XULOSA. O‘tkazilgan tahlil natijasida Digital Governance texnologiyalari maktabgacha ta’lim menejmentining rejalashtirish, tashkil etish, kadrlar bilan ishlash, rahbarlik va nazorat qilish kabi barcha asosiy funksiyalarida foydalanish imkoniyatiga ega ekanligi aniqlandi. O‘zbekiston Respublikasida ushbu imkoniyatlarni amalga oshirish uchun zarur huquqiy-me’yoriy asos shakllantirilgan bo‘lsa-da, texnik infratuzilma, kadrlar tayyorgarligi va ijro mexanizmlari borasida hududlar kesimida notekislik saqlanib qolmoqda. Shu munosabat bilan menejment funksiyalarini raqamlashtirishni ustuvorlik tartibida bosqichma-bosqich amalga oshirish, rahbar va pedagog kadrlar

uchun maxsus raqamli savodxonlik dasturlarini joriy etish hamda amaliy ijro yo‘riqnomalarini ishlab chiqishga qaratilgan tadqiqotlarni davom ettirish tavsiya etiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. Janowski T. Digital government evolution: From transformation to contextualization // Government Information Quarterly. – 2015. – P. 221-236.
2. Fountain J.E. Building the Virtual State: Information Technology and Institutional Change // Brookings Institution Press. – 2001.
3. Козокова, Ч. А., & Шерматов, А. А. (2019). ЖЕНСКАЯ ЛИТЕРАТУРА В УЗБЕКИСТАНЕ (на примере современной узбекской прозы). Культурные инициативы, 282-283.
4. Shermatov, A. SOME FEATURES OF IMPLICATURE IN ENGLISH AND UZBEK LITERARY TEXTS.
5. Jalolov, J., & Mahkamova, G. T. (2015). Ashurov Sh. S. English language teaching methodology.
6. Ashurov, S., & Mukhiddinova, S. (2024). The Harmony of the Concepts of Time and Language. In Conference Proceedings: Fostering Your Research Spirit (pp. 30-34).
7. Ashurov, S., & Suvonova, N. (2023). Humorous phraseologisms-as a tool offunny assessment of real events (in French material). In BIO Web of Conferences (Vol. 65, p. 10024). EDP Sciences.
8. Шомуродова, Ш. Ж. (2016). ИЗУЧЕНИЕ СЕМАНТИЧЕСКИХ ПРЕОБРАЗОВАНИЙ ПРИ ОДНОСТРУКТУРНОЙ ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКОЙ ДЕРИВАЦИИ (НА МАТЕРИАЛЕ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА). Ученый XXI века, (2-4).
9. Narzikulova, R. (2026). LINGUISTIC REPRESENTATION OF ARCHETYPES IN FANTASY LITERATURE. Mental Enlightenment Scientific-Methodological Journal, 7(01), 314–323. https://doi.org/10.37547/mesmj-V7-I1-39
10. Rayhona, N. (2025). Humor pragmalinguistics. SHOKH LIBRARY.
11. Ikramov, F., Hashimova, S., Khaydarova, S., Mukhtorova, G., Tursaatov, A., Muxitdinova, D., & Narzikulova, R. (2025). The impact of multilingual education on marine conservation awareness in coastal communities. International Journal of Aquatic Research and Environmental Studies, 730-742.
12. Murodbek, A. (2026). THE PHILOSOPHICAL, SOCIOLOGICAL, AND CULTURAL ROOTS OF THE CONCEPTS OF “WAR” AND “PEACE”. Shokh Articles Library, 1(1).
13. Mirjalol, B., Samandar, H., & Murodbek, A. (2026). APPROACHES TO TEACHING AND DEVELOPING WRITING SKILLS ABSTRACT. ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ, 85(2), 337-342.
14. Abduraximova, F. K. (2022). Modern approaches and methods in teaching English language. Экономика и социум, (1-1 (92)), 10-13.
15. Abduraximova, F. (2026). GAME-BASED VOCABULARY TEACHING IN EFL THROUGH COGNITIVE AND COMMUNICATIVE PERSPECTIVES. Asian journal of scientific research and innovations, 5(1), 411-414.